

glædet mig at høre denne Behandling, og jeg er den ærede Forespørger taknemlig for, at han har bragt dette Spørgsmaal frem. I Forbindelse med den ærede Forespørgers Raabe, som han her kom frem med, og som særlig vedrører Skolernes Stilling med Hensyn til Undervisningen og Børnenes Antal o. s. v., er jeg kommen til at se Sagen ogsaa noget fra et kommunalt Standpunkt. I den Henseende er jeg, som dog i nogle Aar ikke saa ganske lidt har arbejdet med kommunale Spørgsmaal, bleven meget overrasket, idet jeg nu ser, at jeg har taget fuldstændig fejl med Hensyn til min Betragtning angaaende Kommunernes Ret til Skolebygningerne. Nu er man jo, som man ser, kommen saa vidt, at Kommunerne ikke eje Skolerne. Jeg kan ikke nægte, at det overraskede mig i høj Grad, og jeg tillader mig i alt Fald indtil videre at betvivle, at Indenrigsministeren, som jeg anser for at være den Mand, som man i saadanne kommunale Spørgsmaal betragter som den egenlige Autoritet, er fuldstændig enig med hans ærede Kollega, den højtærede Kultusminister. Har Kultusministeren nemlig Ret, da have Sogneraadene, de kommunale Bestyrelser i deres Støn over, hvad der tilkommer dem, og hvad Kommunerne eje, fuldstændig misforstaaet Forholdet, og de ere stillede meget mere blot, end de selv tro. Det er en besynderlig kommunal Selbshjælpelse, der her er Tale om. Kommunerne eje ikke Skolebygningerne; men naar der er Tale om, at noget skal gøres, have de Forpligtelse til paa ethvert Punkt at afholde Udgifterne. Jeg kan ikke nægte, at det, som her er kommet frem ved denne Forespørgsel, utvivlsomt ogsaa vil bevirke, at Kommunalbestyrelserne, naaget man er bleven vant til meget og ikke let bliver overrasket, dog næsten gennemgaaende vil blive overrasket ved det Standpunkt, som den højtærede Kultusminister her har gjort sig til Tolk for. Den højtærede Minister er jo ganske af den Mening, at det er Skoleloven af 29de Juli 1814, som er det egentlige store Grundlag for Skolevæsenet her, og som i alle Enkelthederne endnu er gældende. Det er jo med forbausende Styrke, at den højtærede Kultusminister her holder paa en Paragraf i denne Lov, som efter hans Mening fuldstændig berettiger ham til at indtage dette Standpunkt. Jeg vilde ønske, at den højtærede Minister vilde holde ligesaa bestemt og være en ligesaa varm Talsmand overfor en Paragraf i en anden Lov, som jeg anser for dog at være endnu betydeligere end Skoleloven. Jeg skal slutte disse Bemærkninger med at sige, at jeg haaber, at de kommunale Bestyrelser omkring i Landet ville være op-

mærksomme paa, hvad her er passeret ved denne Forespørgsel, og at de ville vide nu at rette sig noget efter det Standpunkt, som deres nye Foresatte, den højtærede Kultusminister her indtager til Spørgsmaal, som de i alt Fald hidtil have troet, at de maatte have nogen Indflydelse paa. Jeg takker den ærede Forespørger for, at han er kommen frem med denne Forespørgsel. Det har været af overordentlig Interesse for mig at høre denne Forhandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (S. Scavenius):

Jeg finder mig foranlediget til endnu en Gang at forklare, hvorfor jeg ikke kan have anden Opfattelse end at §§ 1 og 43 i Anordningen af 1814 bestaa usforandrede og i deres fulde Udstrækning. Alle ere jo enige om, at Anordningen af 1814 bestaar, at den ikke er ophævet. Deraf slutter jeg, at kun de Bestemmelser i Anordningen af 1814 ere hævede, som enten ere udtryffeligt hævede ved senere Love eller staa i Strid med senere Love, men at den iøvrigt bestaar endnn. Jeg tror ikke, at man kan komme ud over denne Argumentation. Nu er det en given Sag, at § 1 i Anordningen af 1814 ikke er udtryffeligt ophævet ved Loven af 1856 eller ved Loven af 1865, og det er ligeledes en fuldstændig given Sag, at den ikke staa i Strid med § 1 i Loven af 1856. Det er ganske vist, at de Herrer fortolke § 1 i Loven af 1856, som om den skulde staa i Strid med og derigennem have ophævet § 1 i Anordningen af 1814. Det er kun en Paastand; thi det er tydeligt og klart, at disse to Lovbestemmelser kunne forståas som bestaaende bægge to; saa meget viser i hvert Fald saa vel den lille Artikel, som jeg læste op af Skibsteds Bog, som Overrettsdommen i Viborg, saa jeg tror særlig talt ikke, at man paa den nuværende Lovgivnings Grundlag kommer ud over eller bort fra den administrative Myndighed, som Ministeriet mener sig at være i Besiddelse af, men som jagt det vil Tiden vise, hvis Sagen med Tiden bliver dreven til Højesteret. Jeg har blot paa en vis Maade, villet gentage, hvad jeg før sagde, for at gøre det tydeligere, hvorledes min Tankegang har ført mig til det Standpunkt, jeg indtager. — Hvad der iøvrigt er fremkommet om fremtidige Skolelove, og hvilken Vej man skal gaa, skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Ogsaa i saa Henseende har jeg udtalt mig og skal henholde mig til, hvad jeg før sagde. — Hvad Spørgsmaalet om Kommunernes Ejendomsret til Skolebygningerne angaar, betragter jeg det ærlig talt nærmest som en Strid om Ord,